

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks 5.50.

WOENSDAG 27 JUNIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n° 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. 1.00
Voor elken regel meer. 0.25
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegelrecht daaronder begrepen.

voortuitgaan op eene lijn stellen; want het blijft toch altijd eene halsbrekende toer, als men over eene groote en diepe kloove wordt heengeslingerd.

't Is eer eene *politieke steepste hase!*

De aanvankelijke beslissing van het lot der voorstellen tot afschaffing van belastingen schijnt niet zonder invloed te blijven op de gemeente-besturen, die nog de herziening van het plaatselijk belastingstelsel moeten tot stand brengen.

Amsterdam en 's Gravenhage schijnen evenwel eene beslissing af te wachten op de ingediende adressen tot afwijking van de regels der Gemeentewet, krachtens eene bijzondere wet.

Leijden en Haarlem wachten tot dat de wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal is uitgevaardigd.

Rotterdam zal in den loop dezer week een aanvang maken met de behandeling van de ingediende voorstellen.

Te Groningen heeft de centrale commissie der afdelingen van den Gemeenteraad een rapport uitgebragt over het plan tot regeling van het plaatselijk belastingstelsel, waaruit blijkt, dat de meerderheid der centrale afdeling, naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen en gedane voorstellen, aan den Raad voordraagt (terwijl slechts één lid der centrale afdeling een ander plan bedoelt), dat tot beginsel wordt aangenomen, dat er geene belasting worde geheven op het gemaal, geslagt, den turf en de steenhoven; maar eene belasting onder den naam van hoofdelijken omslag, tot een jaarlijksch bedrag van f 80,000 in hoofdsom, naar twee grondslagen, waarvan de eerste geregeld wordt naar het vijf- tot tienvoudig bedrag der huurwaarde van de woning, bij den belastingsschuldigen in gebruik, aangenomen voor 's Rijks personele belasting; en de tweede naar het zuiver inkomen der belastingsschuldigen, volgens hunne opgaaf in de maand December van ieder jaar bij Burgemeester en Wethouders in te leveren. Naar deze grondslagen worden de belastingsschuldigen aangeslagen in zeventien klassen, waarvan de 1ste klasse allen omvat wier inkomen f 300, en de 17de klasse, wier inkomen f 21500 bedraagt.

Men treft hier reeds de gunstige gevolgen aan, die uit de afschaffing van den Rijks-accijns op het gemaal voortvloeijen. De gemeenten volgen het voorbeeld van het Rijk, opdat de ingezetenen in allen deelen het voordeel der geheele ontheffing van het voornaamste levensmiddel van de bezwaren der accijnsen genieten. Men moge nu al de bezwaren niet gering achten, die aan de heffing van hoofdelijke omslagen verbonden zijn: onmiskenaar groot zijn de voordeelen, welke daartegen overstaan en ontegenzeggelijk verbonden zijn aan eene geheele afschaffing van de belastingen op de eerste levensbehoefden, al is het ook, hetgeen niet onwaarschijnlijk is, dat de kosten van invordering en toezigt te bezwarerender worden voor de opbrengst der belastingen op den wijn en het gedistilleerd, die men wellicht het voornemen heeft te Groningen te behouden.

De Groningsche Gemeenteraad verdient voorzeker den lof, dat daàr boven de kleingeestigheden, die wij elders opmerken, het belang der Gemeente zóó zeer op den voorgrond staat. dat men de lessen der ervaring niet in den wind slaat, en zonder zich krampachtig te hechten aan het behoud van hetgeen bestaat, in de vrijmaking van het handelsvertier eene groote schrede doet op den weg, tot verbetering van het beheer der geldmiddelen van de Gemeente en tot bevordering van de zoo wenschelijke harmonie tusschen de belangen der ingezetenen en die der Gemeente, welke bij het heffen van belastingen zoo vaak wordt uit het oog verloren.

„Twee wetten, welker herziening en verbetering zeer noodzakelijk is, zijn de Gemeentewet en de Kieswet.

„Menig Burgemeester hoopte, na den val van den Minister THORBECKE, dat diens opvolger groote moeilijkheden in zijn ambt wegnemen zou, door het bezorgen eener verbetering in de eerstgenoemde wet. Doch dat kunststuk van den hooggeleerden Staatsman, waardoor eene gemeente als Amsterdam, in haar bestuur op dezelfde leest geschoeid moet zijn als een dorpje hier of daar op de heide, bleef als het was en de verbetering der wet, zoo billijk te verwachten van een Minister, die zelf, naar algemeen gezegd wordt, uit hoofde zijner bezwaren tegen die wet, geen Burgemeester blijven wilde, die verbetering was, voor zijne voormalige collega's, anders niet dan art. 1 op de lijst der teleurstellingen, welke een monument dreigt te worden van het bewind der staatslieden, die thans aan het hoofd der zaken zijn geplaatst.

Uit deze zinsneden kan men den geest en de strekking onderkennen eener brochure, getiteld: *Twee wetten, welker herziening en verbetering zeer noodzakelijk is*, uitgekomen bij C. G. VAN DER POST, te Amsterdam.

De schrijver erkent, dat aan de Gemeentestem en de Gids voor plaatselijke en provinciale besturen moet overgelaten worden, om al de gebreken van de Gemeentewet en al de moeilijkheden, die uit hare toepassing ontstaan, in bijzonderheden aan te wijzen. Voor zoover wij kunnen nagaan is door die bevoegd geachte autoriteiten al zeer weinig ten nadeele van die wet betoogd. De schrijver acht zich bevoegd die wet te beschouwen van wat men de politieke zijde zou kunnen noemen en heeft twee groote gebreken ontdekt, die niet duurzaam mogen blijven bestaan. Een daarvan is, dat men door de Gemeentewet aan den Koning de benoeming van den secretaris der gemeente onttrokken heeft. Het andere gebrek is de te lage census voor het verkiezen der leden van den Gemeenteraad. Die ontdekking is zeker verrassend; want zij is oorspronkelijk en de kundige schrijver mag zich de eer der uitvinding toeëigenen. Waarlijk; heeft er wel iemand aan gedacht, dat onder dit Ministerie de bevoegdheid der Gemeenteraden zou worden ingekort, zoodat de benoeming van een gemeente-ambtenaar — en de secretaris der gemeente is niets anders — aan hen zou worden onttrokken, op grond, dat hier of daar, in de eene of andere onbeduidende localiteit, de Burgemeester niet tevens tot Secretaris is verkozen? Wij vragen, of zulk een geval, waarvan de bijzonderheden wellicht het besluit allezins kunnen wettigen, reden geven mag om art. 95 der Gemeentewet te wijzigen, terwijl juist aan de goedkeuring des Konings, en dus aan hoogere sanctie, de benoeming van den Burgemeester tot Secretaris onderworpen is, tot bewijs, dat zulks bij uitzondering geschieden mag. Misschien is het persoonlijk belang van den schrijver de eenige drijfveer van de gewigtige uitvinding, dat art. 95 de Gemeentewet ontstert. Wij raden de lezing bijzonder aan van hetgeen tot staving van dat gevoelen in de brochure is opgeteekend. Wat nu het tweede gebrek betreft, wij verklaren niets tot toelichting te hebben gevonden. Men klaagt, dat de plaatselijke gesteldheid van iedere gemeente niet is onderzocht, en wij durven het tegendeel beweren, daar de Gedeputeerde Staten van elk gewest zich daarmee hebben ingelaten. Juist stond daarmee in verband, omdat art. 139 der Grondwet dat verband heeft gelegd, de bepaling van den census voor de Tweede Kamer en voor de Provinciale Staten. Wat de steden aangaat zouden wij geneigd zijn de verzekering te geven, dat de census weinig minder is dan de som, waarvoor men vroeger de bevoegdheid tot de uitoefening van het stemrecht verkreeg. Wij kunnen het dan ook niet met elkander overeen brengen, als de schrijver zegt: „in menige gemeente betreurt men die regeling en zwijgt er over.“ De ontevredenheid zou moeten heerschen, volgens den schrijver, bepaaldelijk in Noord-Brabant en een gedeelte van Gelderland. Als men er over zwijgt, dan kan men immers er niet over oordeelen, of er, en zoo ja, welke redenen tot beklag bestaat?

De Schrijver acht evenwel de herziening der Kieswet nog van meer dringend belang dan die der Gemeente-

Merkwaardig blijven ten allen tijde de redevoeringen, die de heer VAN HALL, bij gelegenheid der beraadslagingen over de afschaffing van den accijns op het gemaal, als Minister van Buitenlandsche Zaken en hoofd van het kabinet, heeft uitgesproken. Bij den roem, welken hij bezit over zijne uitgebreide kennis van de wijsbegeerte van het regt, voegt zich een wervende hulde over zijne aan den dag gebrachte wijsgeerige ontwikkeling van staatkundige en financiële theoriën, die wij vooral te danken hebben aan de mannen, die gewoonlijk beschouwd worden als den heer VAN HALL genegen door hunne aanpak, zoo als de heer VAN HALL ze nimmer gehoord van de zijde van hen, die men onder de oppositie meent te moeten rekenen.

Men treft van die wijsgeerige ontwikkeling ondercheidene proeven in korte trekken aan, die, als gouden draaden, de verschillende deelen der redevoering aan elkander verbinden.

„Ik hecht veel aan het vasthouden van beginselen en finantien. „Ik hecht niet aan een stilstaan in de toepassing, waar de financiële toestand zelf niet stilstaat.“
Voortreffelijke logica! Wat een diepen zin!!
Als de financiële toestand van het Rijk niet stilstaat, zal hij, die met het beheer van 's Rijks geldmiddelen belast, niet stilstaan, maar zich in beweging stellen. Dat moet nu heeten: „snellen voortuitgang.“
Immers de heer VAN HALL laat er op volgen:

„In de staatkunde is de geloofsbelijdenis, die ik nimmer (?) verzuimd heb, van 1842 af, gematigde voortuitgang geweest. „Ik heb de finantien wensch ik snellen voortuitgang, namelijk wat de financiële toestand des lands betreft en in evenredigheid (?) de finantien voortuitgang in de toepassing, ten gevolge van dien toestand, voor de contribuabelen. In mijn oog is deze belijdenis van staatkunde en in finantien aan elkander verbonden en steeds aan elkander verbonden geweest.“

Onder de zinledige uitdrukkingen, die men opstaat-lijk gebied niet zelden hoort, behooren ook die van snellen en gematigden voortuitgang. Menigeen die zich onder de gematigden telt, wordt soms onder de stilstaande onder de snellen gerekend, — en die zich onder de laatste schaaft, komt wellicht eene plaats toe onder de gematigden, die blindelings volgen en nooit voortuitgaan. Maar op finantieel gebied hebben wij nog veel min-der waarde aan die uitdrukkingen gehecht.

De heer VAN HALL zegt: „in de finantien onder den gematigden voortuitgang te verstaan dat, waar de staatkunde jaren achtereen jaarlijksche overschotten heeft van vier tot negen millioen gulden, nadat er geld voor de administratie is besteed: zoodat men met het jaar 1848 wagenoeg ongeveer twee millioen aan rente zal hebben bespaard, en de belastingen jaarlijks, jaren achtereen, meer hebben opgebracht, dat alsdan aan de belastingsschuldigen eene verligting van 2 millioen 7 ton niet moet worden onthouden.“

„Kr. zegt al zeer veel!
„Er zullen gevonden worden, en zij zijn er onder de ministeriële, partij die begrijpen, dat die 2 millioen 7 ton beter besteed waren tot verhooging van 's Rijks uitgaven en de leer van den heer VAN HALL die van snellen voortuitgang noemen.

„Er zijn ook die vragen, waarom van de Natie, jaren achtereen, meer geheven werd dan men werkelijk nodig had, en waardoor zulke aanzienlijke overschotten van vier tot negen millioen zijn ontstaan? en zij meenen, dat de voortuitgang van den heer VAN HALL zelfs niet den naam van gematigd kan dragen.

„Maar er behoort niet lang te worden gezocht, om de manigte te vinden, die het meesleuren in eene verkeerde rigting, het voortstroompelen door eene drijvende kracht en uit angst en vrees als voortgezweept vooruit snellen, niet met een zelfstandig, onwankelbaar en vast

wet, om den lagen census en de groote kiesdistricten. Wat het eerste bezwaar betreft, zal het genoeg zijn te verwijzen naar de repartitie der grondbelasting, de kadastrale classificatie, de tabel voor de aanslagen in de personele belasting voor de verschillende grondslagen, naar den maatstaf der bevolking van de gemeenten en naar de splitsing der steden en gemeenten in verschillende rangen voor de aanslagen in het patentregt, om daaruit de eerlijke en onpartijdige gevolgtrekkingen te maken, dat de census in de verschillende districten en voor de gemeenten van elk kiesdistrict moet verschillen, en soms uiteenloopen, zoo men acht geven moet op plaatselijke gesteldheid. In dien zin is dus het stelsel der kieswet en de daarmede in verband staande tabel in billijke verhouding, en zoo veel mogelijk in overeenstemming met het stelsel van 's Rijks directe belastingen. En wat betreft de verdeling van het Rijk in kiesdistricten van 90,000 zielen, zij het niet ondienstig, de aandacht te vestigen op het groot belang, dat de keuze van leden der Tweede Kamer zoo min mogelijk beheerscht worde door locale belangen of vooroordeelen, maar integendeel, de uitdrukking zij van den geest der Natie, en niet van den geest van eene of andere coterie, die op een meer beperkt terrein weliger ontwikkelt. Men kan, bij vergelijking met de vroegere zamenstelling der Tweede Kamer, een stellig *ontkennend* antwoord geven op de vraag van den Schrijver: „Of zou er, onder de tegenwoordige kieswet, waarbij al de Provinciën uit elkander gecrukt zijn, geene sporen van Provinciale natijver in de Tweede Kamer der Staten-Generaal meer te bespeuren zijn geweest?” De Schrijver vergeet daarenboven, dat de verdeling van het Rijk in kiesdistricten, en de bepaling van de census voor elk district is voorgedragen, na gehouden onderling overleg van Gedeputeerde Staten der verschillende gewesten.

De Schrijver, die zich bij de optreding van het April-Ministerie vele illusiën schijnt te hebben gemaakt, waartoe welligt het ministerieel programma veel heeft bijgedragen, moest, naar ons inzien, minder waarde gehecht hebben aan hetgeen toen *algemeen gezegd*, maar zeker ook *valsehelijk gezegd* is geworden. Zoo de Minister VAN REENEN in de betrekking als Burge-meester van de hoofdstad des Rijks werkelijk de ervaring had verkregen, dat bijv. onder de werking der Gemeentewet die bediening *lastig* en *moeijelijk*, ja zelfs *onhoudbaar* kon genoemd worden, en zich daaromtrent in dien geest openlijk had uitgelaten: de goede trouw en het gewigt van zijn ingenomen standpunt moesten eischen, dat tegemoetkoming aan die bezwaren door eene doeltreffende herziening der *Gemeentewet* onder zijne eerste daden werd geteld. Het aanmerkelijk tijdsverloop en de van tijd tot tijd daaromtrent gegeven verklaringen, geven ons regt te twijfelen aan de waarheid van hetgeen *algemeen gezegd* werd.

Zoo is het ook met de *Kieswet*. Zonder haar te verdedigen in elk voorschrift, maar integendeel bij de overtuiging, dat haar, gelijk elk menscheijk werk, menig gebrek aankleeft, zijn wij toch overtuigd, dat de meest volmaakte kieswet in hare toepassing zal falen, zoodra zij wordt gebezigt tot opwinding en prikkeling der hartstogten. Waar zij minder doeltreffend werkt, ligt de schuld *niet* aan de wet, maar aan de *kiesers*, tot welken stand en tot welke mate van intellectuele begaafdheid zij gerekend worden te behooren. *Op dit punt* zijn wij het met den Schrijver volkomen eens, als hij ten slotte zegt: „Wij verwachten geenszins dat, wanneer de Regering en de Kamers zich met onze inzichten vereenigen wilden, al de heillooze gevolgen, die uit de eenmaal ingevoerd geweest zijnde verkeerde wetsbepalingen voortvloeiden, op éénen zouden verdwijnen. Ook spiegelen wij ons geenszins voor, dat eene verbetering der Kieswet, zoo als wij die verlangen, in alle deelen des Rijks het doel, hetwelk wij beoogen, zou kunnen doen bereiken.”

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Er is thans niets nader bekend geworden omtrent het gevecht van den 18 jl. Wat berigten uit Engeland betreft, mogen wij niet onopgemerkt laten, dat de juistheid van sommige bijzonderheden, Vrijdag avond door de *Standard* medegedeeld — volgens welke het Engelsche leger niet minder dan 4,000 man zou hebben verloren — zeer wordt betwist door de *Sun*, welk blad beweert, dat lord Panmure Zaterdag van lord Raglan geene andere dépêche ontvangen heeft, dan die van Donderdag nacht, welke door de dagbladen werd medegedeeld. Lord Panmure heeft ontvangen en aan de dagbladen medegedeeld de lijst en de namen der officieren van het Britsche leger, die bij het gevecht van den 18en gedood werden. Hun aantal bedraagt 19, waaronder zich de generaal sir John Campbell bevindt.

De *Moniteur* bevatte gister ochtend het bericht dat de telegraaflijn tot Bucharrest hersteld is, maar de telegraaf deelt evenwel nog geene dépêche uit de Krim mede.

Het officieel blad deelt een uitvoerig verslag van generaal Pelissier mede, onder dagteekening van 11 Junij,

omtrent de gevechten van den 7en en nopens de belangrijke voordeelen, dien dag door de geallieerden behaald.

De *Moniteur* bevatte eergister avond in zijne kolommen het antwoord op het artikel aan het dagblad van St. Petersburg.

Het orgaan der Fransche regering doet vooral uitkomen, dat de verantwoordelijkheid, ter zake der afbreking van de conferentien, vooral op de Russische plenipotentiariissen rust, uithoofde hunner weigering tot beperking der Russische zeemagt.

„Die beperking is een maatregel van veiligheid, welke het algemeen belang vordert,“ zegt de *Moniteur*. „En het is ook in dien geest, dat de Engelsche regering zich op nieuw verklaard heeft in eene rondgaande dépêche, nu onlangs bekend geworden. Maar Rusland betwist tegelijkertijd en de kracht van dezen materiëlen waarborg en de mogelijkheid voor die mogendheid om daarin met eere te kunnen toestemmen, vooral op de wijze zoo als zulks door de Westersche mogendheden is voorgesteld. Men ziet dus dat wij maar al te zeer reden hadden om alle hoop op een ophanden zijnde vrede op te schorten, tot dat de loop der gebeurtenissen aanleiding mogt geven tot de verwachting, dat er eene verandering in den bestaanden toestand zal plaats hebben.

Men meldt uit Berlijn dat de oud-ministers van Rusland te Londen en te Parijs ieder eene nieuwe missie ontvangen hebben. De heer Brunnow is, naar men zegt, geaccrediteerd bij het hof van Hessen Darmstadt en den rijksdag te Frankfort; de heer Kisseleff zou naar Florence en Rome gaan ter vervanging van den heer Boutenieff, die de diplomatische loopbaan verlaten en in den raad van het Keizerrijk treden zal.

Eene correspondentie uit Konstantinopel van den 14, den dag voor het feest van Bairam, drukt de hoop uit, dat van af dien dag eene werkdadige hervatting der zaken zal plaats hebben, welke gedurende de Ramadan gestaakt waren. Men spreekt bij voortdoring van eene leening, die reeds aangekondigd maar nog niet gesloten is. Er schijnt betere verstandhouding te bestaan tusschen de voornaamste leden van het kabinet, hetgeen de toekomst eenigzins helderder doet te ontmoet zien.

Eene correspondentie uit Rome aan den Franschen *Moniteur* onder dagteekening van 16 Junij gerigt, meldt dat de Pauselijke regering eene herziening van het tarief van in- en uitgaande regten heeft voorgesteld, in een geest, welke zeer ten gunste van vrijen handel is, maar vooral zeer in het belang der schatkist — als het eenige middel om den sluikhandel tegen te gaan. Volgens diezelfde correspondentie zouden voor een groot aantal artikelen de regten meer dan de helft verminderd worden.

Deze maatregel, wordt hij verwezenlijkt, zal voorzeker gerekend kunnen worden onder de nuttigste verbeteringen, tot dusverre door de Pauselijke regering ondernomen.

Het is overigens zeer opmerkelijk, dat men zoowel te Rome als te Madrid de noodzakelijkheid heeft ingezien eener herziening van het tarief der in- en uitgaande regten. Het is met het oog op het belang der schatkist, dat deze gelukkige hervorming wordt voortgezet, eene hervorming, welke den handel nieuw leven en meerderen bloei belooft.

De zitting der Spaansche Cortes van den 20sten was eenigzins belangrijker dan de vorige zittingen. Een wetsontwerp, strekkende om aan de in 1843 ontslagen ambtenaren het regt toe te kennen, om als dienstjaren te mogen rekenen de jaren die verlopen zijn sedert dat tijdstip tot 1854, werd door den Minister van Finantiën aangeboden en door de Vergadering met blijken van afkeuring ontvangen, niet omdat de heer Bruil geacht werd een plan aan te bieden, dat de schatkist met nieuwe lasten bezwaart, maar om hem aan te sporen tot mededeeling van zijn algemeen finantieel plan, dat met zooveel ongeduld verwacht wordt.

Het was eerst in de zitting van den 22sten, gelijk eene dépêche uit Madrid van Zaterdag mededeelt, dat dit lang verwachte plan eindelijk der Cortes werd medegedeeld; het bestaat voornamelijk in algemeene vermeerdering der belastingen. De heer Bruil houdt zich o. a. bezig met de herziening van het tarief van in- en uitgaande regten.

Dezelfde dépêche voegt er bij, dat de regering het wetsontwerp betrekkelijk de leening heeft ingetrokken en dat de commissie, belast met het onderzoek van het plan des ministers van finantiën, den 23sten zou bijeenkomen.

De conferentien tusschen de vertegenwoordigers der telegraaf-administratiën van Frankrijk, België en Pruisen zijn eenige dagen geleden te Berlijn geopend, en men koestert de hoop, dat zij tot eene gunstige uitkomst zullen leiden. Al de leden van het congres gaven blijk, dat zij door een zelfde geest bezield waren, en wel om, waar zulks noodig mogt bevonden worden, verbeteringen in te voeren en, dank zij dien goeden wil, zal men er toe kunnen geraken eene overeenkomst te sluiten, waardoor der telegrafische mededeelingen een werkzamer deel wordt verzekerd en de belangen van het publiek tegelijkertijd meer voldaan worden.

Onder de punten, waaromtrent men reeds tot eenstemmigheid is geraakt, behoort, in de eerste plaats, eene bepaling, dat de grens voor eene enkele dépêche dertig woorden zal zijn, waarvan vijf voor het adres gereserveerd zijn.

Het is ligtelijk te begrijpen, dat die uitbreiding veel voordeel zal opleveren, uit het oogpunt der duidelijkheid van de adressen, waarvan de korthed dikwerf aanleiding gaf tot schromelijke vergissingen. De vermindering op de helft van den prijs voor eene gewone dépêche, voor een antwoord of tien woorden, welke gedurende het tijdsverloop van vier-en-twintig uren verzonden wordt, is ook een maatregel, welke allezins goedkeuring verdient.

Deze bevredigende uitkomsten zijn te danken aan de volmaakte overeenstemming, welke bij de beraadslagingen van het congres voorzat; maar het verdient opmerking, dat van alle partijen, in deze vergadering vertegenwoordigd,

het de administratie der Fransche telegraaf is, welke eerste ging in de aanwijzing der in te voeren hervormingen. Zij is het bijv. welke het initiatief nam tot het voorstel om de vlugt der vogels als maatstaf aan te nemen voor de bepaling der afstanden van het eene punt tot het andere, een voorstel, berustende op een beginsel, zeer rationeel en billijk is.

De administratie der Fransche telegraaf verdient inderdaad lof dat zij in deze omstandigheden zoo getrouw bleven is aan hare antecedenenten. Want van den dag af dat de telegraaf eene instelling ten nutte van het publiek was gaf de Fransche administratie blijk van dien geest van voortgang, welken zij thans op nieuw in de conferentien te Berlijn geopenbaard heeft.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Eerste Kamer.

ZITTING VAN DINGSdag, 26 JUNIJ.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den van Aylva van Pallandt, houdende bericht, dat hij, te volge van ambtsbezigheden, verhinderd wordt de vergadering bij te wonen. — Aangenomen voor kennisgeving.

De Voorzitter deelt mede, dat ingekomen zijn de gediensbrieven van het nieuw benoemde lid der Kamer, den Mr. C. Sichterman van de Brake. Deze worden, ten einde van onderzoek, in handen gesteld eener commissie, staande uit de heeren van Sasse van IJssel, van Wever, van Paspoort van Grijskerke, die in eene volgende vergadering daarover verslag zal uitbrengen.

Nog deelt de voorzitter mede, dat door de afdeeling voorzitters en onder-voorzitters benoemd zijn de heeren 1e. afd. Blankenheim en Insinger; 2e afd. van Nispen, Pannerden en van Beeck Vollenhoven; 3e afd., Coenen, den en van Swinderen; 4e afd. van Heeckeren van senaar en Borski.

Van de Tweede Kamer zijn ingekomen de acht volgende wetsontwerpen, als: 1o. tot bekrachtiging van sommigen artikelen der overeenkomst met Frankrijk tot vermindering den nadruk; 2o. tot verlenging van den termijn, bedoeld in 293 der Gemeentewet gesteld; 3o. tot verklaring van onnuttig van den aanleg van een rijweg in de gemeente Veendam (prov. Groningen); 4o. tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; 5o. tot verhooging som tot inkoop van rentegevende nationale schuld, staan bij de wet van 22 April 1855 (Stbl. no. 34); 6o. tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Kampen; 7o. tot wijziging hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1854; en 8o. tot vaststelling der raming van uitgaven wegens de strekkingen voor het departement van Marine, dienstjaren verzonden.

Al deze ontwerpen zijn ter overweging aan de afdeeling verzonden.

Daarna is de Vergadering gescheiden.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN DINGSdag, 26 JUNIJ.

I Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, houdende vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekingen voor het Departement van Oorlog, dienst 1855.

Bij de behandeling van dit ontwerp komt ter sprake meermalen geopperd bezwaar bij de Rekenkamer wegens de weigering bij het departement van Oorlog het vrijmaken eener rekening van ontvangst en uitbetaling het fonds der materiële verstrekingen. Bij de vaststelling der wet van 9 December 1853 (Stbl. No. 100) was de zaak der verstrekingen duurzaam wordt geregeld, niet gederogerd zijn aan de algemeene noodzakelijkheid van verpligting, uit het oogpunt van comptabiliteit, de Rekenkamer verantwoording te geven over de verstrekingen der jaren, waaromtrent bij de wet van December 1853 alleen een saldo wordt aangenomen, zonder dat de oorsprong daarvan de bijzonderheden van ontwerpen uitgaaf bekend zijn.

De heer VAN BOSSE heeft dat bezwaar nader uiteen in verband tot de sustenuen der Rekenkamer en het departement van Oorlog. Zijne slotopmerking is, dat het departement van Oorlog bij magte is de verlangde inlichtingen te geven; dat het verlangen der Rekenkamer billijk is; dat overeenkomst met een goed beheer. Hij acht het oordeel van belang van vroegere Ministers van Oorlog gewigtig, dat verantwoording gedaan worde. Indien de Minister van Oorlog hem geene voldoende inlichtingen geeft, kan hij tegen het ontwerp stemmen, als middel van aanleiding dat de Minister voldoe aan eene noodzakelijke eene vordering, in het belang eener goede administratie.

De MIN. VAN OORLOG antwoordt, dat bij de vaststelling van December 1853 het gebruik bepaald is van de verstrekingen. Hij gelooft, dat hij aan de vormgeving van bij dit ontwerp getrouw is gebleven, en hij meent hier alleen de vraag is of aan de wet van 1853 het gevolg is gegeven. Bij het voorstellen der wet van 1853 er quaestie gerezen wegens de verstrekingen van 1852, maar de Min. heeft gemeend daaraan geen eene moeten geven, om de redenen, ontwikkeld in de afgescheidene stukken bij het ontwerp overgelegd. De Minister kan daar niets bijvoegen; maar hij zal alleen dat, als men het Departement van Oorlog tot verantwoording schap over vroeger wilde verpligten, men dan van 1853 eene terugwerkende kracht geeft.

De heer v. BOSSE deelt het gevoelen nopens de terugwerkende kracht niet. De wet van 9 December 1853 regelt de zaak der verstrekkingen voor de toekomst, maar over het vroegere spreekt de wet niet. En dit behoort ook niet, want, wat is het geval? Er is een fonds van verstrekkingen aanwezig, en het saldo daarvan moet verevend worden. Dit heeft z. i. niets gemeen met de wet van 1853, maar wel met den werkring der rekenkamer, geregeld bij de wet van 5 October 1841.

De MIN. v. OORLOG blijft er op staan, dat er terugwerkende kracht zou zijn. De Min. vraagt of, als men in 1853 het Departement van Oorlog had willen verplichten rekening over vorige jaren te geven, dit dan niet in die wet zou bestaan hebben? Dit is nu niet het geval, en daardoor is het vorige tijdvak een fait accompli.

De heer TER BRUGGEN HUGENHOLTZ merkt op, dat de Minister zich beroept op de stukken in 1853 met de Rekenkamer gewisseld, maar de Minister vergeet, dat de Kamer in 1853 geen kennis droeg van hetgeen tusschen de Rekenkamer en het Departement van Oorlog geschied is. Ware dit het geval geweest, dan had men ook toen, bij het daarstellen der wet, een onderzoek gedaan naar de herkomst van het saldo van het fonds voor de verstrekkingen. Maar daarbij komt, dat hij zich geen reden kan denken waarom de Regering niet voldoen wil aan den wensch der Rekenkamer om een ordelijk overzicht van den stand van zaken te geven; het is eene zeer geringe moeite. Men behoeft slechts de ontvangsten, de uitgaven en het saldo op te maken. Spr. kan niet bevroeden welk bezwaar daaraan verknocht is.

De MIN. VAN OORLOG meent, dat toch een gedeelte der correspondentie met de Rekenkamer, bij de behandeling der wet van December 1853, bekend was. Na vele moeilijkheden over het gebruik der gelden voor verstrekkingen is men het eindelijk in 1853 eens geworden en nu houdt de Min. zich aan de wet. De heer Hugenholtz zeide, dat het voldoen aan het verlangen der Rekenkamer eene geringe moeite was. De Min. gelooft integendeel, dat het eene zeer groote moeite is. Men verwijt steeds aan het Departement van Oorlog, dat er te groot personeel en te uitgebreide administratie is, en men meent aan den anderen kant, dat het weinig moeite geeft om velerlei schriften op te maken. De Min. verklaart, dat deze zaak niet anders kan geregeld worden dan met zeer veel moeite. En hij gelooft, dat de verplichting daartoe niet bestaat.

De beraadslagingen worden gesloten. Het ontwerp wordt aangenomen met 28 tegen 20 stemmen. *Tegen* de heeren: Thorbecke, Jaspers, L. D. Storm, Bots, van Eck, van der Linden, Hugenholtz, Strens, Meylink, van Zijlen, Reinders, Anemaet, de Lom de Berg, Dullert, van Bosse, Sloet tot Oldhuis, Blaupot ten Cate, Zijker, van der Veen en Beens.

II. Daarna zijn behandeld de ontwerpen tot wijziging der wetten, omtrent de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren en omtrent de regeling der pensioenen bij de landmacht, en wel a. over het ontwerp nopens de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren.

Daarover voeren het woord en ontwikkelen hunne bezwaren de heeren Delprat, Storm van 's Gravesande en Taets van Amerongen, en worden door den heer van Goltstein eenige inlichtingen gevraagd, meerendeels loopende over de te groote uitbreiding van de magt tot de bevordering, het ontslag en het op pensioen stellen der officieren en over sommige andere onderdeelen der voordragt. Vooral geldt het bezwaar de § a van art. 1, welke § aldus luidt: "De 2de en 3de zinsneden van art. 1, der wet van den 28sten Augustus 1851 (Staatsblad no 128) vervallen."

De Minister heeft een en andermaal de sprekers beantwoordt; de noodzakelijkheid vordert eenige wijziging in de wetten van 28 Augustus 1851, waaraan hij gaarne den meesten lof toekent.

De § a is evenwel verworpen met 30 tegen 19 stemmen en daardoor komt § b, tot wijziging van art. 3 der bestaande wet, te vervallen.

Tegen hebben gestemd de heeren Strens, Meylink, van Heemskerk, van Zijlen, Reinders, Anemaet, Delprat, de Lom de Berg, Dullert, van Bosse, Sloet, ten Cate, Storm van 's Gravesande, Taets van Amerongen, Zijker, van der Veen, Beens, Thorbecke, Jaspers, v. d. Poel, L. D. Storm, Dirks, Mackaj, Bots, Nolthenius, van Eck, van der Linden, Meussen en Hugenholtz.

Te midden dezer discussie had het volgende incident plaats. De Min., aan het einde genaderd eener tweede beantwoording op sommige sprekers, zeide te bemerken dat de heer Hugenholtz een teeken van afkeuring maakte en brak daarop zijne rede af. Daarop vatte de heer Hugenholtz het woord op, en betuigde zijne groote bevreemding over de gevoeligheid, meermalen gebleken van den Minister over een, zonder eenige intentie van afkeuring, gegeven aan een medelid achter hem gezeten. Hij weet niet wat hij daarvan denken moet. Waarheen moet zo iets leiden? Spr. weet het niet, maar hij vindt dergelijke handwijze, tegenover de leden der Kamer, raadslachtig en hij verzoekt den Minister dringend in het vervolg niet meer op hem te wijzen.

Da Minister van Oorlog heeft daarop zijne rede geëindigd, waarna de § is verworpen.

Ten gevolge van die verwerping, komt alsnu ook § b, strekkende tot wijziging van art. 3 der bestaande wet, te vervallen.

Daarna komt in beraadslaging § c, strekkende om art. 15 der wet van 1851 te wijzigen. Daarover ontstaat eene langdurige discussie. De heer DELPRAT stelt een amendement voor om het beginsel, in de laatste zinsnede nedergelegd,

te wijzigen. — De MINISTER vereenigt er zich mede en neemt het over, zoodat het artikel nu gewijzigd in discussie komt.

Maar tegen dat alsnu gewijzigd artikel hebben andere leden bezwaar, omdat zij er in zien eene vermindering van de bevoegdheid des Konings in de aanstelling van officieren, waarmede zij overplaatsing gelijk stellen, hetgeen van eene andere zijde bestreden wordt.

Hoe het ook zij, men wenschte in allen geval nog liever het oorspronkelijke regeringsvoorstel dan het tegenwoordige. De heer Mackay stelt daarom voor het artikel te laten zoo als het oorspronkelijk is voorgesteld. De Min. blijft evenwel de voorkeur geven aan het gewijzigd voorstel, maar verklaart zich toch ook niet bepaald tegen het amend. van den heer Mackay.

Na langdurige woordenwisseling over de wijze van stemming en over de vraag welk nu eigenlijk het regeringsvoorstel is, is de uitslag deze:

1o. dat het amend. van den heer Mackay (het oorspronkelijk regeringsvoorstel tot wijziging van art. 15 der wet van 1851) wordt verworpen met 27 tegen 22 stemmen.

2o. dat het artikel der Regering, zooals het gewijzigd door den heer Delprat, door de Regering is overgenomen, ook verworpen wordt met 38 tegen 16 stemmen, zoodat er in het geheel geene wijziging van art. 15 der wet van 1851 is aangenomen.

De volgende § § der voordragt worden zonder discussie of stemming aangenomen, strekkende tot wijziging van de artikelen 16, 17, 18 en 28 der wet van 1851.

Alsnu komt in omvraag het wetsvoorstel, gelijk het nu luidt, namelijk nadat daaruit vervallen zijn de voorstellen tot wijzigingen der bepalingen van art. 1, 3 en 15 der wet van 1851. Het wordt aangenomen met 26 tegen 23 stemmen (afwezig 18 leden.) — *Tegen* de heeren Jaspers, van der Poel, L. D. Storm, Hollman, Bots, van Lennep, van der Linden, Meussen, Hugenholtz, Strens, van Zijlen, van Nijvelt, Reinders, Anemaet, Delprat, de Lom de Berg, Dullert, van Bosse, Sloet tot Oldhuis, Blaupot ten Cate, Zylker, v. d. Veen, Beens en Thorbecke.

Nu komt in discussie het ontwerp No. 2 tot regeling der pensioenen van de officieren bij de Landmacht.

De heer TAETS VAN AMERONGEN bespreekt zeer in het breede het lot en den toestand der militairen, beneden den rang van officier. Op zijn amendement is in 1851 die toestand eenigzins verbeterd, en nu wordt juist voorgesteld om die verbetering weder weg te nemen. Spr. wijst op de moeilijke betrekking der onder-officieren, op de opoffering en inspanning daaraan verknocht. Zij verdienen alle belangstelling, evenzeer als het corps officieren.

Zij verdienen, wat tractement en pensioen betreft, niet te staan beneden de schrijvers bij het Departement van Oorlog. In een woord, spr. verdedigt met warmte den militairen stand beneden den rang van officier, welke belooning niet in verhouding tot de overige tractementen staat en zoo is dit ook met de pensioenen. Spr. brengt voorbeelden bij van snelle bevordering, hooge pensioenen enz., in de hoogere rangen. Hij hoopt dat de Minister deze watsvoordragt zal intrekken en anders hoopt hij dat de Kamer da voordragt verwerpen zal.

De MIN. v. OORLOG kan die bedenkingen niet deelen. Hij heeft de vaste overtuiging dat het zoowel in het belang der dienst, als in dat der onder-officieren zelve, en voor het leger noodzakelijk is om terug te komen op de wet van 1851. De onder-officieren gaan hem evenzeer ter harte als de officieren. De Min. heeft vele bewijzen van belangstelling in dien stand gegeven. Hij is het eens, dat er voor den oud-soldaat te weinig wordt gedaan, maar hij heeft geen middel om daarin verandering te brengen. Voor het overige beantwoordt hij de verdere aanmerkingen en weerspreekt hij het, dat het mogelijk is om rangverhooging aan de officieren te geven, ten einde hen spoedig daarop een hooger pensioen te verleen.

De heer TAETS VAN AMERONGEN repliceert nader.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJZE bestrijdt het beweren van den heer Taets van Amerongen. Spr. verdedigt het ontwerp uit het oogpunt van het belang der dienst en der manschappen. Men moet geen voorrang geven, maar gelijkheid in het oog houden.

De heer MACKAY zegt, dat juist omdat er geen gelijkheid is, hij in der tijd voor het amend. van den heer Taets van Amerongen gestemd heeft, en hij ook daarom nu tegen het ontwerp zal stemmen.

Nu komt in omvraag litt. a van art. 1 om art. 25 der wet van 28 Augustus aldus te wijzigen: "Het regt op pensioen wordt verkregen in de navolgende gevallen: a ter sake van langdurige, dat is veertigjarige dienst, met vijf en vijftig jaren ouderdom, mits de belanghebbenden niet meer tot de actieve dienst hekwaam en geschikt zijn."

Bij stemming blijkt het dat de stemmen staken. 24 waren er voor en 24 tegen, zoodat de beslissing daarover tot eene volgende zitting wordt uitgesteld.

Op voorstel des VOORZITTERS wordt besloten om ook de behandeling van het verdere deel van het ontwerp tot morgen te verdagen en zoo ook met de gelijksoortige wetten nopens de zeemagt.

Alvorens de deliberatien gesloten worden, rigt de heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJZE het woord tot den Min. v. Oorlog, om in verband met de bekende edelaardigheid van zijn karakter, hem in overweging te geven en uit te noodigen om eenige uitlegging of verklaring te geven, wanneer in de discussie van heden door hem iets moogt gezegd zijn, ten opzichte van een der leden, dat tot verkeerde opvatting kan aanleiding geven.

De MIN. VAN OORLOG ziet daarin volstrekt geen bezwaar. Hij verklaart plegtig, dat er in zijne bedoeling niets was

gelegen om den heer Hugenholtz, op welke manier ook, te beleedigen en hij voegt er bij, dat hij het zou betreuren, als hij zoo iets zou hebben verwekt, want dit ligt volstrekt niet in zijne bedoeling.

Daarmede is het incident van heden morgen beëindigd. Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855.

De heer GEVERS VAN ENDEGHEEST betoogt, dat de verhooging der kosten, voor zoover het Haarlemmermeer betreft, geene onberadenheid is, maar wel het gevolg van den loop der omstandigheden, die niemand kon voorzien. Hij verdedigt te dien opzichte de Haarlemmermeer-commissie en betoogt ten tweede den voordeligen stand der onderneming, waaruit blijkt, dat bij de geheele beëindiging dezer zaak, er nog een overschot boven de gemaakte kosten zal zijn.

De heer ROCHUSSEN bespreekt in de eerste plaats de vertraging in de aansluiting van den Rijn-spoorweg aan Pruisen. Het is ongelukkig, dat er telkens nieuwe bezwaren rijzen. Dit geeft voedsel aan den algemeenen dunk van tegenwerking van Pruisen in die aansluiting, doch hij deelt dat gevoelen niet en hij vraagt aan den Minister welke het gevolg is van de nadere pogingen, die blijkens de Mem. v. Beantw. door de Regering zijn in het werk gesteld.

Spr. verzoekt, dat, als deze bezwaren niet uit den weg worden geruimd, er dan nieuwe dringende verzoeken bij Pruisen worden ingediend; want dat Rijk heeft de strikste en morele verplichting van de aansluiting op zich genomen. In de tweede plaats vraagt Spr. wat er is van een gracht dat er te Keulen een vaste brug over den Rijn zal gelegd worden, of de Regering dit goedkeurt en zoo ja, of zij voorzorgen zal nemen, dat onze schepen, die geen mast kunnen strijken, Keulen zullen kunnen voorbij varen.

Die brug moet dienen voor een nieuwen spoorweg, die juist in correspondentie zal staan met dien van Oberhausen. En als dan nu nog onze schepen stremming op den Rijn zullen ondervinden, dan zal Keulen weder eene stapelplaats worden, die bij het Maintzer verdrag is afgeschaft.

De MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN antwoordt, dat de vertraging in de aansluiting van den spoorweg ook aan de Regering leed heeft gedaan. Hij heeft alle pogingen en allen aandrang gebezigd om bij de Pruisische Regering spoed te doen maken. Onze baan zal binnen weinige maanden gereed zijn. Er schijnt nu een finantieel bezwaar te zijn ontstaan.

De militaire genie wil eenige werken te Wezel doen uitvoeren en de Spoorweg-Maatschappij wil niet alleen die kosten dragen. Volgens het tractaat is de Pruisische regering echter gehouden om in het volgend jaar de aansluiting gereed te doen zijn. Op de laatste missive aan Pruisen is nog geen antwoord ontvangen, afschoon die reeds lang ingediend is. Hij vertrouwt, dat daarop spoedig een antwoord zal komen.

Wat de brug bij Keulen betreft, op de vraag daaromtrant gedaan, kan hij niet antwoorden. Van onze zijde is geene toetemming gegeven, voor zoover iets gedaan zou worden, waardoor de vrije Rijnvaart gestremd zou kunnen worden. Hij zal de zaak echter met zijn ambgenoot voor de Buitenh. Zaken onderzoeken.

De artt. en het ontwerp worden daarna met algemeene (49) stemmen aangenomen.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp tot regeling van de provinciale en gemeentelijke indeling van het Haarlemmermeer.

Bij art. 2 heeft de heer VAN LENNep gesproken over den naam en het geslacht van dat woord. Z. i. is het vrouwelijk, zooals zoovele namen van plaatsen, die *meer* achter zich hebben. Als waterplas is het onzijdig, doch volgens het ontwerp is het geen van beiden, want er staat geen lidwoord voor; — hetgeen door den heer THORBECKE en den MIN. in dien zin beantwoordt wordt, dat het hier slechts geldt de benaming der gemeente en dat daarbij geene verdere aanwijzing te pas komt. Het is de gemeente Haarlemmermeer, even als de gemeente Lisse, Hillegom en dergelijke.

Het ontwerp wordt daarna aangenomen met algemeene (45) stemmen. Morgen voortzetting der beraadslagingen over de ontwerpen nopens het pensioneren enz. bij de Land- en Zeemagt. Zoo er dan nog tijd overig is, dan zal met de behandeling der suikerwet een aanvang worden gemaakt, over welk ontwerp nog heden een adres is ingekomen van de heeren Wijdhooff en Zoon.

De zitting is daarna gescheiden.

's Gravenhage, 26 Junij.

Z. M. heeft de benoeming van den burgemeester van Loosdrecht, J. F. de Wit, tot secretaris der gemeente bekrachtigd; aan G. R. Reijnders, burgemeester der gemeente Oldehove, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de betrekking verzoek; en aan Mr. A. G. Tagel, op zijn verzoek, verzoek eervol ontslag als commissaris van politie te Delft.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroeringen van predikanten uitgebragt door de kerkeraden der Hervormde gemeenten; van Zegveld, onder de classis van Utrecht, op H. A. Laan, emeritus predikant van Ottoland en Neder-Blokland; van Zwartsma, onder de classis van Kampen, op W. J. Meijer, predikant te Terhorpe.

In de heden gehouden zitting van den Gemeenteraad is, o. a. lo. ingekomen een adres van ondergeschikte genees- en heilkundigen alhier, houdende bezwaar tegen artt. 328 en 336 der algemeene politie-verord.

ing. — Verzending naar de commissie voor de strafverordeningen. — 20. Is goedgekeurd het rapport derzelfde commissie omtrent de aanmerkingen van Gedeputeerde Staten over de verordening op het ophalen van asch en vuilnis. — 30. Is toegestaan het verzoek der heeren van Lijnden c. s., tot afstand van den zoogenaamden Zak, tot het daarstellen eener hadinrichting. — 40. Is besloten, de huurcontracten der cantines bij de Alexanders-kazernen te vernietigen. — 50. Is besloten het uur van afvaart der laatste volkschuit van Delft naar 's Gravenhage, van April tot September, te bepalen, in plaats van ten 9 ure, ten 8½ ure. — 60. Is, op voorstel van de Commissie der spaarkas, toestemming verleend tot den verkoop van f 50,000 nominaal. — 70. Is beraadslaagd over het rapport der commissie van de strafverordeningen, betrekkelijk de algemeene Politie-verordening, welke discussien, om het ver gevorderde uur, niet ten einde zijn gebracht.

* Gisteren avond heeft de illuminatie en het vuurwerk, ter eere van H.H. M.M. de Koning en Koningin, dat wegens het ongunstige weder was uitgesteld, voortgang gehad. Het Willemspark, onlangs door de stad aangekocht en laatst het eerst voor het Belgisch gezelschap *Caecilia* geopend, was wederom voor het publiek toegankelijk. Het was fraai verlicht. De verschillende ingangen prijken met verlichte piramides en waren versierd met de wapens van Oranje, Nederland, Wurtemberg en 's Gravenhage. Zoowel in het midden als aan een der hoeken van het Park, bevonden zich smaakvol verlichte muziktempels, waar zich de korpsen muzikanten der dienstdoende Schutterij van de residentie en der Dragonders, bij afwisseling, deden hooren. Niettegenstaande het weder alles behalve gunstig was, hetgeen op de werking der verlichting een naedeeligen invloed uitoefende, werd het Park door eene ontelbare menigte bezocht. Ook bij deze gelegenheid is op nieuw gebleken, welk eene schoone en ruime gelegenheid het Willemspark aanbiedt. Ten 11 ure ving op het nabij gelegen Alexandersplein het vuurwerk aan, dat tot middernacht voortduurde. Hoezeer ook hierbij weêr en wind naedeelig werkten, was het vuurwerk toch zeer prachtig en werd vooral het laatste stuk van alle zijden toegejuicht. Het was eene prachtige decoratie ter eere van H.H. M.M., prijkkende met H.D. in schitterende kleuren verlichte naamcijfers, gedragen door eerezuilen en omringd door eene hooge kolonade met guirlandes van nationale kleuren versierd. Nadat deze decoratie in onderscheiden kleuren was verlicht, eindigde zij met een groot bouquet. Het deed den vervaardiger, den heer P. L. van der Brugh, alle eer aan. Ook op dat veld was een muziktempel oppgericht, waar het muzikkorps der Dragonders zich ten algemeene genoegde deed hooren. Zoowel bij het begin als bij het einde van het vuurwerk voerde dat muzikkorps vaderlandsche stukken (het Wilhelmus en Wien Nederlands bloed) uit. Ook hier was de menigte weder zeer aanzienlijk, hetgeen men vooral bij het verlaten van het ruime veld kon bespeuren.

In het Lange Voorhout was door den heer Goldsmid eene prachtige illuminatie door gaz ontstoken. De naamcijfers des Konings en der Koningin, waarop kroonen prijken, waren verbonden aan eene schitterende zon, te midden waarvan de woorden geplaatst waren: „Leve de Koning en Koningin, 17 Junij 1855.“ Die heerlijke zon verspreide hare stralen over de naamcijfers van hen wier geboortefeest gevierd werd. Ook de gazverlichting voor het Zuidhollandsch koffijhuis van den heer Smeets, trok aller aandacht. Ook bij deze gelegenheid merkte men het op, dat de verlichting door gaz alleruitmuntendst is. Verschillende andere woningen waren geillumineerd, hetzij met sterren, naamcijfers als anderzins. Onder de aanzienlijke menigte, die allerwege aan het feest deelnam, heerschte de meest gepaste vreugde.

* Met genoegen kan men mededeelen, dat op het gehouden concours met de buks te 's Hertogenbosch, het Koninklijk scherpshuttersgilde *Oefening en Vermaak* van 's Gravenhage, die reeds vroeger bij gehouden concoursen verscheiden prijzen behaald heeft, weder prijzen heeft verworven. De heeren R. A. Savalle en D. L. Welsink zijn namelijk met personele prijzen bekroond, den eersten prijs gewonnen met rozen of 42 punten, den tweeden met twee rozen of een dertien of wel met 42 punten.

* Op aanstaanden Donderdag den 28 Junij 1855 zal de gewone audientie van den minister van Finantien geen plaats hebben.

* In de residentie is aangekomen en aan het hôtel de Bellevue afgestapt de Marquis de Girardin, van Parijs.

* Ingevolge art. 7 der gemeentewet, is de gewone tijd ter verkiezing der leden van de gemeenteraden de derde Dingsdag der maand Julij (dit jaar Dingsdag 17 Julij). Dan treedt er een derde der leden af, waaruit de raden zijn zamengesteld. Te 's Gravenhage treden dit jaar af de heeren: F. M. Schmolck, Mr. H. baron Collot d'Escury, P. Varkevisser, Jhr. Mr. G. L. H. Hooft, Mr. F. M. baron van der Duijn, Mr. J. G. Clant, Mr. A. de Pinto, Dr. W. H. Meijer, Mr. A. Deketh, Mr. B. van Gogh Bz., J. C. van der Kemp, Mr. D. Polak Daniels.

Z. M. de Koning heeft, voor dat H.D. 's Bosch verlaten heeft, voor de armen f 1500, aan de bedienden van het Gouvernement f 600 en aan de boden van het stadhuis f 200 gegeven.

* Ook verneemt men, dat Mevrouw Borret, echtgenote van den Staatsraad-Commissaris des Konings, Mevrouw F. Borret, geboren Verheijen, en Mevrouw B. Borret, geboren

Hermans, ieder van Z. M. den Koning een gouden armband, met edelgesteenten versierd, ten geschenke ontvangen hebben.

Leijden, 25 Junij. Heden promoveerden alhier tot doctor in de geneeskunde, de heer G. J. van Wieringhen Borski, geb. te Zierikzee, na verdediging van een specimen *Modicum Inaugurale, exhibens casum peritoniditis cum epicrisi*, en tot doctoren in de rechten, de heeren F. C. P. Alsche van 's Gravenhage en C. G. Hultman, geb. te Samarang, beiden na verdediging van *Theses Juridicae Inaugurales*.

Rotterdam, 25 Junij. Heden is van de werf der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij te Fijenoord, de kiel gelegd van een schroefstoomschip groot ongeveer 250 lasten, voor rekening der Rotterdamsche stoomvaart-vereeniging, onder directie van den heer James Smith, en bestemd voor de vaart van Rotterdam op Hamburg en Harburg.

Ingezonden Stukken.

Den Heere Baron van Hoevell, Lid der Tweede Kamer, enz. enz.

Zaterdag 23 Junij 1855.

HOOG-WELGEBOREN HEER,

Uit het bijblad blijkt mij, dat het antwoord van den heer minister van Koloniën, op uwe interpellatie aan dien staatsdienaar, in de zitting van 20 dezer — ten einde te vernemen: wat door hem werd gedaan ten gevolge van het besluit der Kamer, betreffende het Rapport der Commissie, ter zake van mijn bekende beklag — *niet is overeenkomstig de waarheid*.

Zie hier de toedragt van hetgeen heeft plaats gegrepen. Nadat het bekende besluit der Kamer, uit het bijblad, ter mijner kennis was gekomen, vleide ik mij, dat mijne zaak eene groote schrede voorwaarts tot hare beslechting gedaan had. Ik kon mij toch niet anders voorstellen of ook door het hoofd van het departement van Koloniën zou het thans worden geacht uitgemaakt te zijn, dat mijne verdrijving uit de Preanger-regentschappen onregmatig geweest was. En stond dit eenmaal vast, dan mogt ik hopen bij de Regering te zullen vinden een opregten wil, om met mij te komen tot een eerlijk vergelijk. Daartoe wenschte ik gaarne te doen den eersten stap en ik wendde mij den 15 Maart jl. tot den heer M. v. K. met verzoek, dat Z. E. met mij in overleg mogt treden omtrent het beloop van de vergoeding, mij op de bepaalde grondslagen toekomende.

Doch mijne verwachting werd deernlijk teleur gesteld. Het behaagde namelijk den heer M. v. K., bij beschikking van 23 April jl., La A, No. 24, kennis te geven:

„dat de Regering geene reden heeft, ter zake in zijn adres gemeld, met hem in overleg te treden; maar dat, wanneer hij meent, uit welken hoofde ook, eenig regt tegen haar te kunnen doen gelden, het hem is vrij gelaten, zich deswege tot haar te wenden, met juiste en bepaalde omschrijving zijner vordering en met overlegging van al zulke bescheiden, als strekken kunnen om hare grondigheid aan te toonen.“

Ofschoon in plooibare bewoordingen ingekleed, heeft kennelijk deze beschikking geene andere strekking, dan om het besluit van 3 Maart 1855 vruchteloos te maken en mij alle genoegdoening te onthouden. Want welke bescheiden kunnen er nog noodig zijn ten bewijze, dat ik ten onregte uit de Preanger-Reg. werd verwijderd, — dat zulks is gepleegd op eene in allen deele krenkende wijze, — en dat mijne have en goed, ten gevolge dezer niet gewettigde verwijdering, eene prooi der vlammen is geworden, nadat dit in het rapport der commissie (tot onderzoek des door den minister ingedienden briefs, tot inlichting omtrent mijn beklag), waarmede de Kamer zich in de zitting van 3 Maart eenparig heeft vereenigd, met even zoo vele woorden is uitgemaakt? Wilde de heer M. v. K. de beslissing der vertegenwoordiging eerbiedigen, er bleef voor dien staatsdienaar niet anders te doen over dan, gelijk ik verlangde, zich met mij over de grondslagen en het bedrag der uit te keeren schadeloosstelling in der minne te verstaan. In plaats daarvan verklaart men *geene reden te hebben om deswege met mij in overleg te treden*; ja, houdt zich alsof men niet wist uit welken hoofde ik eenig regt zou kunnen doen gelden. De heer M. v. K. schijnt dus het meermalen genpemd besluit van 3 Maart jl. niet eens te hebben aangenomen, voor notificatie.

Of zal men welligt uit de laatste woorden der beschikking van 23 April jl. willen argumenteren, dat de verpligting tot schadeloosstelling voorshands noch erkend, noch ontkend wordt, maar in de eerste plaats gevorderd eene *specifieke schade-rekening, waarvan elke post zij gestaafd met schriftelijk bewijs*? Doch dat ware zoowel eene ongerijmdheid als te gelijkertijd eene onwaardige uitvlugt. Want is dit het geval, men zoude, het behoeft geen betoog, het onmogelijke eischen. Zelfs voor den burgerlijken regter gaat niemand zóover; stelt niemand eene schade-begroting gelijk met eene vordering wegens geleende gelden of gedane leverantiën. Mij zoodanigen bewijslast te willen opleggen, verbiedt de aard der zaak en de goede trouw; ja, is in der daad met het onderzoek en het besluit der vertegenwoordiging den spot drijven. Vooreerst toch zijn de benadeeling, geleden door het feit der verdrijving en de vergoeding, verschuldigd voor de feitelijkheden bij de verdrijving gepleegd, onderwerpen uit derzelve aard onvatbaar voor staving door bescheiden, maar

moeten zij gewaardeerd worden; iets, waartoe dient te worden getreden in overleg;

ten andere, heeft het gepleegde geweld mij gescheiden van alle have en goed, dus van alle bescheiden, aantoonende waaruit het bestond en heeft de later plaats gevondene brand alles vernield, dus ook de bescheiden; nu weigert de minister overleg, doch vergt hij bescheiden;

ten derde, zoo er bescheiden waren zou de bewijskracht er van evenmin éénzijdig door de Regering als éénzijdig door mij vermogen uitgemaakt worden, en zou er dus insgelijks tusschen de Regering en mij moeten worden getreden in overleg. — Van welke zijde de zaak dus ook beschouwd worde, is het noodig dat er tusschen de Regering en mij worde getreden in overleg, wil er uitvoering plaats grijpen van het besluit der Kamer en is de beschikking van 23 April jl. eene bedekte poging des Ministers van Koloniën om genoemd besluit geen gevolg te doen erlangen.

Ik vertrouw, Hoog-Welgeboren Heer, met deze niteenzetting van het voorgevallene, te hebben aangetoond, dat het door den Minister op uwe interpellatie gegeven antwoord *niet is overeenkomstig de waarheid*; althans dat het niet is overeenkomstig de volle waarheid. Immers werd door mij niets gedaan den Minister regtigende om te betuigen, dat ik zou meenen, dat het niet de bedoeling was der Kamer, «dat de Regering het initiatief van eenigen maatregel zou nemen»;

immers is bij mijn adres geen sprake van „tusschenpersonen“, terwijl in den geleidenden brief tot het adres integendeel staat geschreven: „en dat de aanwijzing, hoe dat overleg zal plaats vinden, aan U. E. welwillende overweging moet toevertrouwd worden“;

immers weigerde de Minister, in zijne beschikking op dat adres, niet enkel overleg met behulp of door middel van „tusschenpersonen“, maar *alle overleg*;

immers blijkt uit geheel de redactie der ministeriële beschikking van 23 April jl. niet afwijzing omdat gevraagd werd te treden in overleg, hetzij dan met, hetzij dan zonder „aanwijzing van tusschenpersonen daartoe“; maar onwil om te handelen overeenkomstig hetgeen de Kamer, in hare zitting van 3 Maart, heeft geoordeeld billijk te zijn.

Zou ik U HoogWelgeboren mogen verzoeken deze aangelegenheid, *nog in deze zitting*, op nieuw in de Kamer ter sprake te brengen, en alsdan het bij deze regelen uiteengezette in het licht te stellen, met verzoek aan den heer M. v. K., dat Z. E. aan de Kamer verstrekke afschrift van mijn door hem bedoeld adres, alsmede van de geleidende missive daartoe behoorende, met afschrift van Z. E. beschikking op genoemd adres; u voorbehoudende, nadat deze stukken bij de Kamer zullen zijn ingekomen en door u ingezien, ter zake eene orde van den dag voor te stellen.

Ontvang, Hoog Wel-Geboren Heer, de betuiging mijner zeer bijzondere onderscheiding.

VAN VLIET.

226ste Nederlandsche Staats-Loterij.

13e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 16012 f 50000; — 9267 f 1500.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 26 Junij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld. 2½	63 ½/16 68	Hope 1798/1816	5 102 ½
Dito Certificat. 3	74 ½	Dito 1828/1829	5 101 ½
Dito Dito . . 4	92 ½/16 8 ½/16	Cert. 1831/1838	5 83 ½
O. I. Leening. 4		Dito Dito	4 ½
Amort. Syndic. 3½		Dito Hope . . . 4	78 ½ ½
Hand.-Maats. 4½		Dito Stieglitz . 5	77 ½ ½
Belgie.		Dito dito 5e Ser. . 4	
Certificaten . . 2½		Dito 1854 . . . 5	81 ½ ½
D' Rothschild. 2½	50 ½/16	Inscr. Assig. . 6	
Frankrijk.		Certific. dito . 6	
Obligatiën . . 3		Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . . 4	
Nieuwe 1	18 ½	Oostenrijk.	
Dito Suitenl. . 3		Metalliek . . . 5	61 ½
D' Binnenl. om. 3	30 ½	Dito bst. Amst. 5	72 ½
Bew. Sp. Com. 4½	9 ½	Dito Nation. . 5	65 ½/16 7 ½/16
Amort. Schuld. 4½		Dito 1847 . . . 2½	81 ½
Portugal.		Dito 1851/1852	2½ 81 ½
Londen nieuwe. 3	89 ½		
Dito uitgest. . . 4			
Mexic. te Lond. 3 pct. 19 ½; dito Onb. 19 ½; Gren. te Lond. p. s. 100. 2½ pct. 16 ½; Venez. 3½ pct. 26 ½.			
Bij tragen handel was onze fondsenmarkt heden over het geheel flauw gestemd, zonder beduidende variatie. Russen echter zijn hiervan uitgezonderd, hebbende er in 4 pct. en 5 pct. Stieglitz, tot hooger prijzen veelvuldige koopordern plaats gehad.			

LONDEN, Maandag 25 Junij. Consols op t. 90 ½, 91, 91 ½, 92 ½; N. Mexic. 3 pct. 21 ½, 22; Gren. Uitg. 6 ½, 7 ½; Sardinie 8 ½; Ecuador 3 ½, 4; Spanje 1 pct. 18 ½, 19 ½; Holl. 4 pct. 94 ½; dito 2½ pct. 64.

PARIJS, Maandag 25 Junij. Fr. 4½ pct. 92.70; dito 5½ pct. 66.60; Sp. binn. 3 pct. 30 ½; dito 1 pct. 18 ½. Gisteren zijn de 3 pct. gedaan à 66.65.

WEENEN, Maandag 25 Junij. N. Metall. 78 ½; Nat. Leenh. 88 ½; Bankactien 1012; Lombarden 101; Loten 1854 102 ½; Wissel op Londen 12.03; dito op Parijs 144 ½; Zilver 24 ½.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.